

ZEMPLEN

POLITIKAI HIRLAP

Szerkesztőség, kiadóhivatal, MTI kirendeltség
Vármegeháza II. udvar
Telefon: 109. Postafiók: 69.FELELŐS SZERKESZTŐ:
Dr. BOGYAY KÁLMÁNMegjelenik szombaton délben
Előfizetési ár:
Negyedévre 1-20 P, félévre 2-40 P, egész évre 4-80 P

A gazdák és a kormány

A szabadelvű ellenzék estilapja támadást intéz a kormány gazdasági politikája ellen azért, mert a római egyezményben a buza kiviteli árát állapította meg, bent az országban pedig a buza átvételére nézve minimális árakat, helyesebben: irányárakat szabott. Ahány megjegyzése van a támadásnak, megannyi hibás fel fogás és megannyi téves ténymegál- lapítás jut kifejezésre benne. Minde- nekülött az a követelés, amelyet az estilap támaszt, hogy a kormány, mi- után elejtette a bolettát, engedje végre szabadjára a forgalmat, ellenkezik a világgazdaság mai helyzetével és ter- mészetesen ellenkezik az ország ele- mi gazdasági érdekeivel. Amikor világszerte, Európában és Ameriká- ban egyaránt minden ország és min- den kormányzó hatalom erőteljesen belenyul a kereskedelmi forgalom menetébe és amikor önellátó beren- dezések és korlátozó intézkedések védelmezik a belső termelést és kü- lönösen a válságtól legerősebben sújtott mezőgazdasági termelés érde- keit: akkor azt követelni, hogy egye- dül a magyar kormány hagyja érin- tetlenül érvényesülni a szabadkeres- kedelem, a kínálat és ajánlat törvé- nyeit; ez olyan követelés, amelynek a mai viszonyok között a gyakorlati élet ellentmond és amely a magyar nemzetgazdaság érdekeivel merőben szemben áll. A kormány — a többi nemzeti kormányokhoz hasonlóan — épenséggel kötelességszerűen avat- kozik bele a kereskedelmi forgalom körforgásába, mert csak gondos és körültekintő védelmi rendszabályok- kal tudja hathatósan megoltalmazni a magyar gazdasági élet és minde- nekülött a mezőgazdasági termelés érdekeit.

Áttérve már most a támadásnak arra a részére, amely a római egyez- ményre vonatkozik, meg kell állapi- tani, hogy amikor a kormány meg- kezdte a buza kedvezményes kivi- telére vonatkozó tárgyalásokat, akkor a buza világgiazi ára még a tíz P-t sem érte el métermázsánként. Akkor még nem lehetett tudni, hogy a szá- razság — nemcsak nálunk, hanem világszerte jelentékenyen csökkenteni fogja a buzavetések hozamát, — hogy ennél fogva a buza ára emelkedni fog. Akkor még abban fölt a kor- mány feje, hogy a buzának minél jobb értékesítését biztosítsa a kül- földi piacon és a kiviteli buzának 20 sillinges, illetve 56 lírás ár biztosítása nagy és nevezetes eredmény volt, mert ez az osztrák viszonylatban 16 pengőt, olasz viszonylatban pedig közel 17 pengőt jelentett a magyar buzára nézve métermázsánként. Ami mindenesetre jóval magasabb ár volt a buza világgiazi árainál és jóval magasabb annál az áránál is, amit a gazda addig a bolettával együtt kapott. Ez mindenesetre biztosított ár volt a magyar buza számára. Hogy azu- tán az időjárás bizonytalansága és a csökkent termés felszöktette a buza

Pénteken délben öt ház leégett Végardón

A veszedelmes tüzvész egy lezárt lakásban keletkezett,
melynek lakói búcsúra mentek

Pénteken délelőtt fél 11 óra felé a Sárospatakkal szomszédos Végardó községben rendkívül veszedelmes tüzvész pusztított.

Eddig ismeretlen módon tűz tá- madt Tallárom Borbála végardói lakos lezárt lakásában, ahonnan a lángok rövidesen átcaptak a szomszédos házakra is, amelyek a rekkenő forró- ságban, mielőtt az oltás megkezdőd- hetett volna, pillanatok alatt lángba borultak.

A tűzhöz azonnal kivonult a sá- rospataki tűzoltóság, amely Kerekes Dezső parancsnok irányítása mellett nyomban megkezdte az oltást. A tűz-

oltóság kétségbeesett erőfeszítéssel küzdött a lángok elterjedése ellen s kétórai megfeszített munka után si- került a tüzet lokalizálni.

A tűzvizsgálat megállapította, hogy 5 lakóház, 1 csűr és egy sertésöl vált a lángok martalékává, ezenkívül 3 sertés és 1 borju esett áldozatul a veszedelmes tűznek.

Tallárom Borbála, kinek lakásán támadt a tűz, egész családjával bú- csúra ment s ezideig értesíteni sem lehetett a szerencsétlenségről. A kár jelentékeny, nagy része azonban biz- tosítás útján megtérül.

Ötévi fegyházza itélte a törvényszék a Kaptár-tanyai családi dráma tettesét

Erős felindulásban házastárson elkövetett szándékos emberölés
büntetében mondották ki büntülni Kutas Istvánt — Az ítélet
nem jogerős

A sátoraljaujhelyi kir. törvényszék Kaltenbach tanácsa pénteken délelőtt vonta felelősségre a házastárson el- követett szándékos emberöléssel vá- dolt Kutas István monoki gazdasági béreceselédet, aki ez év április 19-én több fejszecsapással megölte fiatal feleségét.

A főtárgyalás iránt szokatlanul nagy érdeklődés nyilvánult meg s arra 16 tanut idézett meg a bíróság.

Kaltenbach tanácselnök egynegyed 10 órakor kezdte meg a vádlott Ku- tas kihallgatását. Kutas István az elnök kérdésére kijelentette, hogy a vádat megértette és bűnösnek érzi magát. A felesége az utóbbi időben teljesen elhanyagolta a családját. Ritkán főzött, alig mosott s a három gyermeket úgy elhanyagolta, hogy

árát: az semmit sem von le a kor- mány érdeméből, amely egy feltét- lenül biztos, magasabb fix árat álla- pított meg a külföldre szállítandó magyar buza értékesítésére nézve. Itt még megjegyezzük, hogy a kormány tárgyalásai során arról is gondosko- dott, hogy a kiválóbb minőségű ma- gyar buza az Ausztriába, illetve Olasz- országba leendő kivitelnél a megál- lapított fix árakat meghaladó térítés- ben részesüljön.

Ami végül a szabadelvű estilapnak a belső irányárakra, illetve mini- mális árakra vonatkozó támadását illeti, erre nézve a következő felvilá- gosító és helyreigazító megjegyzésekre szorítokozunk:

A kormány a Külkereskedelmi Hi- vatal, illetve az általa csoportosított kereskedelmi szervezetek útján megál- lapította az irányárakat, illetve a mi- nimális árat a buza átvételére nézve. Mit jelent a minimális ár? Annyit

azok egészen tetvesek lettek. Már 1926-ban észrevette, hogy felesége egy Dedk nevű fiatalemberrel viszonyt folytat. Akkor sikerült rábeszélnie a feleségét, hogy rendes és tisztességes életet éljen. Ezután 1931-ben hallott ismét felesége újabb hűtlenségéről beszélni, de először nem adott hitelt a híreszteléseknek.

Ez év áprilisában arról értesült, hogy felesége Majoros János béreccsel folytat viszonyt. Kérdőre vonta fele- ségét, aki április 19-én délelőtt hányi- veli hangon beismerte, hogy Majoros Jánossal össze akar költözni. Már ezt megelőzően a szomszédoktól is hallotta, hogy az asszony aznap este Majoroshoz akar költözni és közösen szerzett tehenüket és sertésüket is el akarja vinni magával, hogy eladja.

jelent, hogy ennek színvonala alá nem süllyedhet a buza ára az ország- ban. És mit jelentenek az irányárak? Annyit jelentenek, hogy a kereske- delmi szervezetek kötelesek minden buzamennyiséget átvenni, amit a gaz- daközönség a megállapított irány- áron felkínál nekik. De a gazda nem köteles ezen árakon eladni buza- termését a kereskedelmi szervezetek- nek, hanem eladhatja szabad kézből magasabb áron is. A kormány gon- dosságát tanúsítja épen az, hogy az irányárakkal semmiképp sem akarta befolyásolni az árak alakulását; csak arról kívánt gondoskodni, hogy az árak egy bizonyos viszonylagos, de az eddigi világgiazi áraknál maga- sabbban megjelölt árszínvonal alá ne essenek.

A kormány az irányárakkal és a minimális árakkal egyedül és kizáró- lag ezt a célt akarta biztosítani a mezőgazdasági termelés érdekében.

Azt is megtudta, hogy Majoros a saját feleségével is közölte a dolgot és feleségét délután haza akarta küldeni szüleihez.

Ezek a körülmények nagyon elke- serítették — vallotta a higgadtan vis- selkedő vádlott, előntött a „fájás” és az „önézés”, felkaptam a fejszét és többször a fejére csaptam.

Elnök: Hányszor ütött a fejére?
Kutas: Emlékezetem szerint há- romszor. Azután jelentkeztem a csen- dőrségen.

A továbbiak során elmondta még a vádlott, hogy nem volt szándéká- ban az asszonyt megölni.

A vádlott vallomása után a tanukat hallgatta ki a bíróság. Valamennyi tanu azt vallotta, hogy Kutas nagyon rendes, jóra való embernek ismerték, aki a családjának élt. Koesisné több tanu előtt beismerte, hogy viszonya van Majorossal és össze fog vele költözni. Jordán Jánosné eladta, hogy látta, amikor Kutas az első csapást mérte az asszony fejére, mire ő rémülten elszaladt. Később újra bement a konyhába. Kutasné ekkor eszméletre tért, felült és vizet kért. Pár perc múlva megérkezett Majoros János, aki sirva borult a vérben fetrengő asszonyra.

Majoros Jánost zárt tárgyaláson hallgatta ki a bíróság, majd Kalten- bach tanácselnök befejezettnek nyil- vánította a bizonyítási eljárást. A perbeszédnek során a kir. ügyész a vádbeli bűncselekményben kérte bü- nösnek kimondani a vádlottat, míg a hivatalból kirendelt védő a vádlott mellett szóló enyhítő körülmények alapján enyhe büntetést kért.

A bíróság félórás tanácskozás után kihirdette az ítéletet, amely szerint a Kaptár-tanyai véres családi dráma tettesét házastárson erős felindulás- ban elkövetett szándékos emberölés büntetében mondotta ki bűnösnek s ezért 5 évi fegyházbüntetésre ítélte. A vizsgálati fogságban eltöltött 1 hónapot a büntetésbe beszámították. A vádlott megnyugodott az ítéletben, a kir. ügyész pedig felebbezett.

Hogy most a szárazság kihatása foly- tán a buza ára felszökött és hogy a magyar tőzsdén is az irányáraknál magasabban jegyzik a buzát, ezt egy igen kedvező alakulásnak tartjuk. De éppen ez mutatja a kormány kö- rültekintő gondosságát, hogy semmi- képp nem kötötte meg a gazdaközön- ség kezét, mert számított arra a kedvező lehetőségre is, hogy a buza ára a kedvezőtlen időjárás folytán emelkedni fog. Ebből semmi neve- zendő kár nem háramlik sem a gaz- daközönségre, sem az országra nézve.

A kormány minden eshetőségre gondolt és mind a római egyezmény- ben, mind pedig az irányárak meg- szabásánál az ország gazdasági ér- dekeit szolgálta. Hogy ebből miként lehet azután vádakat kovácsolni a kormány ellen, azt teljesen érthet- lennek tartanók, ha nem tudnók azt, hogy a felületesség rendszerint nagy bátorsággal párosul.

Sárospataki teológus-cserkészek a Fekete tenger mellett

A pataki 764. sz. Thimotheus öregcserkészcsapat 12-én három és félhetes erdélyi ut után megérkezett a Constanta melletti Mamaia-ba, a jamboreera

Constanta-Mamaia, 1834 július.

A június huszonkettedikén elindult pataki teológus öregcserkészek, ma július 12-én megérkeztek a Jamboreera III. Nationala-ra, ahol Magyarországot képviselik.

A Thimotheusok dr. Szabó Zoltán theol. akad. professzor vezetésével Patakról Budapestig vonaton, Budapesttől Orsováig, a romániai határig pedig a Helios hajón tették meg utjukat. Orsován hatalmas tömeg és a romániai vízicserkészek üdvözölték a sárospataki öregcserkészek tizenkét főnyi kis csapatát. Orsováról a jugoszlávia Tekijába, majd Adah Caleba tettek kirándulást. Orsováról Karánsebes, Hátszeg volt az utvonat, megmásták a Retyezátot, megnézték Vajdahunyadot, Boldogfalva stb. után Gyulafehérvár, Nagyenyed, Toroczkó, Marosvásárhely, Gyergyószentmiklós, (Gyilkos tó), Tusnád (Szt. Anna tó), Bikrád, Sepsiszentgyörgy, Brassó, Bukarest voltak a főbb állomásai a sok kiszállással teljes gyönyörű három és félhetes erdélyi utnak.

A zempleni magyar csapatot mindenütt kitüntető előzékenységgel fogadták. A csapat Sepsiszentgyörgyön

egyébként találkozott Magyary Antal bukaresti magyar követtel is, aki hosszan elbeszélgetett dr. Szabó Zoltán parancsnokkal és a csapat tagjaival.

Most itt vagyunk Constantában, s a szegedi magyar cserkészekkel vagyunk szomszédos táborban. Igen előzékenyen és figyelmesen kitűnő helyet kaptunk. A tenger pár lépésre van tőlünk. Rengeteg a külföldi és sok a külföldi cserkészek száma is. Elhelyezés dolgában egyenlőben vagyunk a csehszlovákokkal, odébb vannak a jugoszlávok és más oldalról üres hely van a szomszédságunkban a görögök számára fenntartva. Nagyon szép kaput csináltak bejáróként, felette leng a magyar zászló. A napstítés különben szinte kibíratlanul forró, az éjszakák viszont nagyon hidegek.

A csapat sok kirándulást tesz vitorlással, csónakkal és a románok meghívása folytán repülőgépen. A jövő hét elején sétautat teszünk Konstantinápolyba.

Gróf Haller Gábor.

Sátoraljauhelynek ki kell használni

Cholnoky professzor legújabb felfedezését

A telkibányai hágó keleti kapujában évek óta észlelt különös természeti tünemény titkát végre megfejtette a tudomány.

Cholnoky Jenő dr. egyetemi tanár, mint a Magyar Turista Egyesület elnöke legutóbb Sátoraljauhelyben járva, kirándult a Mátyás király kútjához s ottani vizsgálódásainak eredményéről az egyik fővárosi lapban (Sátoraljauhely idegenforgalmi érdekei szempontjából szinte beláthatatlan jelentőségű) nyilatkozatban számolt be.

Megállapítása szerint a Nagy Királyhegy észak-keleti lába, (a Mátyás király kút környéke) a világ egyik legnagyobb csodáját rejt magában: ehhez hasonló természeti jelenséget ezig csupán egyet ismert a tudomány: a mandzsuri Tien-Pau-San hegyében lévő jégvidéket.

Hogy ez a megállapítás milyen érdekes szemléletű, tudományos következtetés eredménye, hogy mit fed tulajdonképpen, az egyelőre másodrendű kérdés, mert van, ami annál fontosabb. Mert most egyedül az a fontos, hogy: Sátoraljauhely idegenforgalma érdekében a legsürgősebben meg kell mozdulni, hogy kiaknáztassék az a kincs, amit ez a megállapítás jelent. Mert sok kincset jelent tudományos, de idegenforgalmi szempontból is egyaránt. Egy olyan világhírű tudós mondotta, mint: Cholnoky Jenő.

Sátoraljauhelynek kell legelőször (még pedig azonnal) hozzányulnia a Nagy Király-hegyi jégmező kérdéséhez, mert különben egy olyan alkalmat szalaszt el, amelyet nem fog pótolni soha idegenforgalmi politikájának legmesteribb sakkhúzása sem. Sátoraljauhelynek már 1934. július 22-én meg kell mozdulnia, hogy — Sátoraljauhelyen át vezessen az ut a Nagy Király-hegyi jégmezőre!; hogy — Sátoraljauhely legyen a központja a Nagy Király-hegyi jégmezőnek!

És hogy ez úgy legyen, azt nem

csak kívánják Sátoraljauhely érdekei, hanem adottságai már előre biztosítják is, csak egy kis megértést, egy kis megérzést, egy csomó bizalmat és egy csomó lelkesedést kell az ügybe befektetni, — amit Sátoraljauhelyen megtalálni bizonyára nem lesz nehéz, csak elő kell hívni. Ember pedig bizonyára fog akadni rá, hiszen mindnyájunk Sátoraljauhelyéről van szó! (Cz-s)

A „ZEMPLEN” EREDETI TÁRCÁJA

Zörökök és labancok a kuruc Hegyalján

III.

Mert R. Zsigmond mint családfe és apa is gondos, szerető és áldott volt. Jeles fiakat nevelt a hazának: I. Rákóczi Györgyöt, a kitűnő és nagyvezír erdélyi fejedelmet, a magyar világi és protestáns vallásbadság dicsőemlékü egyik főhősét és gr. Rákóczi Pál országbíróját. A Rákóczi-ház nagy vagyonát pedig roppant kiterjedésű és értékű szerzeményekkel már ő, Zsigmond emelte, gyarapította fejedelmivé. Nevezetesen, öröklött ősi birtokaihoz részint királyi adományokkal vitézi és honfiai érdemeiért, részint dús gazdag nejei (Alaghy Judit, Mágóchy András özvegye, Gerendy Anna és Telegdy Borbála) hozományával, részint pedig vétel útján ő szerzte meg családjának Szerencs és Ónod várakat uradalmakkal, továbbá Debrő várát és uradalmát, Hernád-Némethit, Onódot és Sajó-Szent-Pétert, Zombor, Megyaszó, Mád és Tarczal mezővárosokat a Hegyalján, Kisfalud pusztát: Erdélyben is tetemes birtokokat és ami fő, Sárosvármegyében az óriási kiterjedésű makoviczai uradalmat Zboró várával, — magát az utóbbit 80 ezer aranyért vette a lengyel Ostrogi Ja-

Külön épületben kell elhelyezni a tokaji polgári leányiskolát

Vitéz Kohányi Albert igazgató gondos szerkesztésében most jelent meg a tokaji m. kir. polgári fiú és leányiskola XXXI-ik évvégi értesítője, amely az elmúlt iskolai évről számol be.

Az értesítő kegyelettel emlékszik meg az intézet egyik igen érdemes tanárának, Czike Ferencnek elhunytáról, aki nyugdíjazása után 3 nappal, 1934. június 3-án távozott az élők sorából.

Az eredetileg polgári fiúiskola már 13 év óta ad helyet a leányiskolának, azonban a leányiskola létszámának állandó növekedése, továbbá az a kívánalom, hogy a leányok teljes elkülönítésével az iskola zsufoltsága megszűnjön, felszínre hozta a leányiskola külön épületbe való elhelyezésének most már elodázhatatlan ügyét. Bár Tokaj nagyközség roppant

súlyos anyagi helyzetben van, a község előjáróságának és képviselőtestületének mégis a legsürgősebben módját kell ejtenie, hogy a leányiskola céljaira szükséges tantermekkel és mellékhelyiségekkel a fiúiskola épületét kibővítsék. Az intézet tanulóinak létszáma összesen 251 volt, akik közül tandíjmentességben és különböző kedvezményekben 124 tanuló részesült.

Az értesítő egyébként pontosan beszámol az intézet egész évi működéséről, részletes kimutatásokat közöl az elért pedagógiai eredményekről s ennek alapján megállapíthatjuk, hogy a tokaji polgári fiú- és leányiskola tanári testülete és igazgatója az elmúlt iskolaév folyamán fáradtságot nem ismerve mozdította elő a nemzetnevelés szent ügyét.

Hogyan halt meg

a tiszakarádi leányanya ujszülött gyermeke

Felmentés után újabb gyanuokok — A tiszakarádi temetőben exhumálták Varga Erzsébet gyermekének holttestét

Varga Erzsébet tiszakarádi leányának múlt év november 23-án gyermeke született, aki pár nap múlva meghalt. Feljelentés folytán eljárás indult Varga Erzsébet ellen s ennek során a leányanyát azzal vádolták, hogy szegényétől való félelmében ujszülött gyermekét megfojtotta.

A sátoraljauhelyi kir. törvényszék tartotta meg az ügyben a főtárgyalást, melynek során orvosi vélemény alapján Varga Erzsébetet a vád és következményei alól a bíróság felmentette. Már az egész ügy a feledés homályába merült volna, ha az ujhelyi kir. ügyészség előtt újabb gyanuokok nem merültek volna fel, amelyek Varga Erzsébet bűnösségét látszottak igazolni. Az újabb gyanuokok alapján a kir. ügyészség indítványt tett a

törvényszéknek a csecsemő holttestének exhumálására, az indítványhoz azonban a törvényszék nem járult hozzá. A kir. ügyészség felfolyomódása révén az ügy a debreceni kir. ítélőtábla elé került, amely helyt adott az ügyészségi indítványnak s elrendelte a csecsemő holttestének az exhumálását.

A sátoraljauhelyi kir. törvényszék vizsgálóbírája július 14-én dr. Matolay László törvényszéki orvosszakértő, főorvos jelenlétében foganatosította a tiszakarádi temetőben a exhumálást, ami után a csecsemőhullát az Igazságügyi Orvosi Tanácshoz felküldötték annak megállapítása végett, hogy a kisgyermek tényleg erőszakos halállal halt-e meg. Az exhumálás híre Tiszakarádon érthető feltűnést keltett.

nusius hercegtől és nejétől Serédy Zsófiától. Egyszóval, amily nagy vitéz és bölcs államfő: ép oly nagy szerző és gondos, jó családapa is volt Rákóczi Zsigmond.

Azért gyermekei kétszeresen fájalták elhunytát s I. Rákóczi György még késő férfi korában is lelke mélyében fölháborodott, midőn 1644-ben, szabadságháborúja alatt gróf Eszterházy Miklós nádor zsoldos német hadai, az élő fiúnak nem tudván ártani: elég galádok és nyomorultak valának a fejedelem rég elhunyt apjának kísérteti meg ocsmány boszszuállásukat. Ugyanis Eszterházy seregei előtt Rákóczi Pál gondatlan tisztei könnyűszerrel megnyitván Szerencs vára kapuit, — a nádor zsoldos hada 1644. május-júniusban sokáig itt dőzsölt és garázdálkodott, részegkedett a Rákóczi birtokon; miközben a martalóc, istentelen németek — mint Szalárdy krónikája följegyzé — „az városban való egyházbéli régi földesurak temetésit felhányván, a fejedelem édes atyja Rákóczi Zsigmond testét is kihányták és ami ezüst s haszonra való koporsójuk körül találtatott, — azoktul sirjokat, koporsójukat megfosztották.”

Ime, így fizetett a világszerte közzémondásossá vált osztrák hála „Rákóczi Zsigmondnak”, sok rendbeli vére ontásáért, hí szolgálataiért még hamvaiban is! Csoda-e, ha a kegyeletlen Rákóczi György, tiszteltemlékü

édes atyja drága hamvainak illetlen szentségtelen kifosztását, kiforgatását siri nyughelyéből, meghallván, — a legmélyebb elkeseredéssel írott hosszú levélben hánytva ezen istentelenséget szemére Eszterháznak és megtorlásra gerjedő fővezérét Kemény Jánost Szerencs alá küldötte, aki is a várat csakhamar visszavévé, — Rákóczi az Eszterházy német és labancz hadait a Tiszától az ország széléig, a Morva vízéhez, sőt Bécs alá kergetvén. Ekkép boszulá meg a nemes érzelmű s hős fiú a hős apa bánthatalmazott hainvai ellen elkövetett osztrák szentségtörést.

Mig magyar él e földön, legyen áldott örökké apának és fiúnak s nagy és dicső unokájuknak: II. Rákóczi Ferencz néhai dicső fejedelmünknek, halhatatlan szabadsághősünknek emlékezete! . . . Honfú, ki itten járj tanulj a Rákócziak szent hamvaitól hűséget, szeretetet és áldozatkészséget a magyar hazához! . . . Irtam 1883. június 15-kén

Thaly Kálmán sk.

szab. kir. Debreczen város orsz. képviselője, a m. tud. Akadémia rendes tagja.

Ezen „vendégkönyv” köszönettel vétetett és rendeltetési helyére tétetett Szerencsen 1883. július 25-ikén Igaz József helybeli ev. reform. lelkipásztor által.

(Vége)

Ujabb

Sza
kál

A zemplényi község országos kerület. A bekérült mint kincs híre az egyébként és felhívta figyelmét.

Egy héttel kerültek felszámolásra. A munkások régi pénzt t értékét jóvá értékük. Ez síteni igyekez az első nagyszemélyes nem Bodroségek lelték feltárására fordítani.

A második molyan kedolattal, hó kifürkészni zött értékes már valóság magukévaléni község nagyjértékű Szombat Gábor zsaadás közbe

egy rég amelybe érdeklősok 2

Miről nekezni a

Minden a termés port: az tényezők Hiába vetn dus tisztavusztos, gyenak, a kül nem enged tényezőket sával szint hatjuk megjárás, a függetlene Jó minősé ahol az ögok megféllakoznak. zánk me feladata.

A buzak az első kéhető. Pld. aszály ide a próbát, aszálytól zök összh munka m főleg müt zától, ott termést é

De ez tejező teho gy a ne megfelelő gal, hazai foszfáttal, foszfáttal nősen ez kíváltak. tehát a nem szab

Ujabb szenzációs aranyeletre bukkantak Bodrogzsadányban

Szabó Gábor udvarán ma reggel egy kőedényben fél kiló aranyöntvényt és aranykarikákat találtak a munkások — Az arany állítólag a Krisztus előtti időkől származik

A zempléni vármegyei Bodrogzsadány község a jelek szerint rövidesen országos érdeklődés központjába kerül. A bekötött ásatási munkálatai során pár héttel ezelőtt napvilágra került mintegy 8 kiló sulyú aranykarikák híre tette órák alatt ismeretessé az egyébként csendes kis község nevét és felhívta rá tudományos körök figyelmét.

Egy héttel ezelőtt újabb régiségek kerültek felszínre Bodrogzsadányban. A munkások ekkor vagy 40 darab régi pénzt találtak, melyeknek anyagértékét jóval felülmúlta numizmatikai értékük. Ez a második lelet megerősíteni igyekezett azt a feltevést, hogy az első nagyértékű aranyelet nem a szeszélyes véletlen műve csupán, hanem Bodrogzsadány nagyértékű régiségek lelőhelye, melyeknek szakszerű feltárására érdemes komoly gondot fordítani.

A második lelet után többen komolyan kezdtek foglalkozni a gondolatokkal, hogy ásatásokkal igyekezzenek kifizérkészní a zsadányi föld feltéve őrzött értékes titkait. Ezt a tervet most már valószínűleg hivatalos körök is magukévá teszik, mivel a kis zempléni községben ma reggel újabb nagyértékű arany került napvilágra. Szombaton korán reggel Szabó Gábor zsadányi gazdálkodó udvarán ásás közben a köves talajból

egy régi kőedény került elő, amelyben a lelet köré nagy érdeklődéssel seregülő munkások 2 darab ovális ércönt-

vényt és 4 darab aránylag súlyos karikát találtak.

Csakhamar kiderült, hogy

a talált tárgyak színaranyból vannak és súlyuk meghaladja a félkilót.

Az újabb értékes aranyeletről azonnal értesítették az illetékes hatóságot, ahonnan nyomban hivatalosan bi-

zottság szállt ki a helyszínre. A bizottság hozzávetőleges megállapítása szerint

az aranyak állítólag a Krisztus előtti 7-800-as évekből származnak

és értékük rendkívül nagy.

Bodrogzsadány község lakói a legnagyobb izgalommal tárgyalják a község legújabb szenzációját.

Töredelmes beismerés után fejenkint 15 heti fogházat kaptak a tokaji „Aranyas” megtevédt alkalmazottai

Mint megirtuk, ez év márciusában Farkas István csobajai gazdasági ispán a tokaji Aranyas vendéglőben mulatott. Másnap hajnalban a fiatal ember csobajai lakásán felakasztotta magát, s mire rátaláltak már halott volt. A nyomozás megállapította, hogy az ispán mulatás közben elvesztett mintegy 300 pengő hivatalos pénzt, ami Farkast annyira elkészerítette, hogy végzett magával.

A csendőrök pár nap mulva megállapították, hogy szerencsétlen végű ispán pénzét mulatás közben Kerner Teréz pincérleány és Weinberger Dezső főpincér lopták el, akiket kihallgatásuk után letartóztattak és az újhelyi kir. ügyészség fogházába szállították.

A kir. ügyészség lopás büntetével vádolta Kerner Terézt és Weinberger

Dezsőt, kiknek ügyét pénteken délután tárgyalta a sátoraljaujhelyi kir. törvényszéken Kaltenbach Rezső törvényszéki egyesbíró.

A vádlottak a főtárgyaláson töredelmes beismerő vallomást tettek. Kerner Teréz sirva vallotta be, hogy amikor az ispán már erősen boros állapotban volt, a pénz kiesett a zsebéből. Ő felvette, s a 300 pengőnyi összeget megtartották maguknak.

A bíróság a perbeszéd elhangzása után lopás vétségében mondotta ki bűnösnek a két vádlottat, akiket fejenkint 3 havi és 3 heti fogházra ítél s a büntetést az elszünetelt vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vette, egyben elrendelte a vádlottak azonnali szabadlábra helyezését.

Az ügyész megfeleltette az ítéletet.

Amíg aludt, betörő garázdálkodott a lakásában

Háromszázhusz pengőt zsákmányolt az óvatos tolvaj

Vakmerő betörés ügyében indított nyomozást a sátoraljaujhelyi rendőrség bünygyi osztálya.

A betörés károsultja Pápai János Justus-u. 29. szám alatti lakos, aki feljelentésében eladta, hogy július 16-án éjjel ismeretlen tettes behatolt lakásába s míg a házbéliek nyugodtan aludtak, felfeszítette a szobában álló ládát, amiben Pápai értékesebb

dolgait tartotta, s abból 320 pengőt ellopott.

A rendőrség erélyes nyomozást indított a vakmerő betörési ügyben. A detektívek megállapították, hogy a betörő a lakás egyik üvegajtójának egyik hiányzó táblája helyén benyúlt, a zárban lévő kulccsal kinyitotta az ajtót s így jutott a lakásba, ahonnan zsákmányával rövidesen távozott.

A nyomozás nagy eréllyel folyik.

Nyomtalanul eltűnt két sárospataki kisfiú

Rejtélyes gyermekeltűnések ügyében indított nyomozást pénteken délután a sárospataki csendőrség.

Csütörtökön délután szüleinek újtelepi lakásáról nyomtalanul eltűnt Vida János kályhámester András nevű 10 éves kisfia. A kis Vida András egész nap az udvaron játszott s egy óvatlan pillanatban eltűnt a házbéliek szemei elől.

Nem sokkal ezután újabb eltűnést jelentettek a főszolgabírói hivatalban. Mocsári Antal vadásztársulati vadőr 9 éves Antal nevű fia eltűnését jelentette be, aki Vida Andrásal egy időben tűnt el szülei lakásáról. A két gyermeket legutóbb a bodrogzsadányi úton látták utoljára, azóta nyomuk veszett.

A megszokott siker jegyében ment végbe a sárospataki 763. sz. Sztáray Mihály cserkészcsapat ez évi nyári nagytábora

Egész évi becsületes cserkészmunkát bőségesen jutalmaz egy jól megrendezett cserkésztábor. Minden igaz cserkésznek legfőbb vágya, hogy elérkezzen a táborozás napja. Egy ilyen nap jött el a sárospataki 762. sz. Sztáray Mihály cserkészcsapat tagjai részére, amikor szekerekre csomagolva, vidám cserkésznóták hangjai mellett indulhattak el július 5-én

reggel Sára község felé, hogy kiéljék magukat az igazi cserkészetben, s megtarthassák ez évi nagytáborozásukat. Tizenhét cserkész vett részt a 12 napos táborozáson.

A tábor képe mindennap változik. Mindenkinek van valami életrevaló ötlete. A cserkész soha nem nyugszik. Diszitik a tábor serényen. Pár nap mulva rá se lehet ismerni

az egyszerű pázsitra. Tündérkeretet teremtett a sok dolgozó kéz. A sátrak előtt izléses csoportok. A táborfűz körül elmés ülőhelyek. Mesteri fűzkapu. Mind-mind a táborozó csapat életrevalóságát, találékonyágát bizonyítja.

A tábor vonzó is lett hamarosan. Nem volt olyan nap, hogy látogatója ne lett volna. A szomszédos községek lakói, de még távolabbról is tömegesen keresték fel a tábor, s meglepődve vitték el a jó hírt, hogy a cserkész élet igazán szép élet.

Sárospatakról, sőt Sátoraljaujhelyből is kapott látogatót a csapat. Sátoraljaujhelyből Molnár Ferenc, a cserkésztábor vezetője látogatta meg hivatalos minőségben a tábor. Sárospatakról Petróczy Lajos járási testnevelési vezető, a cserkészcsoport igazgatója látogatója, akinek társaságában Spóner Ödön tb. szolgabíró is gyönyörködött a tábor festői szépségében.

De nemcsak látogatták a cserkésztábor, de sokan támogatták is. Ezek közül ki kell emelnünk, mint igazi cserkész barátokat: dr. Katona György földbirtokost, Princ Dávid Gözmalom Rt. igazgatót, Csathó József vámos-ujfalui ref. lelkészt, akik nemcsak adományokkal és segítő támogatással lehetővé tették, hogy a kitűnő célt szolgáló cserkésztáborban, a szegénysorsu iparos és gazdálkodó fiuk egyetlen fillér részvételi díj nélkül, szinte mindannyian résztvehettek. Ezuton is fogadják hazafias jöttükért a csapat hálás köszönetét.

A 12 nap elrepült. A tábor bontása előtt, 15-én, vasárnap d. u. a táborban fogadalomtételi ünnepély volt.

A csapat egyik része pár nap mulva mozgótáborba száll, hogy megismertesse a fiukkal a Hortobágyon keresztül Budapest, a Mátra, Aggtelek, és a Bükk szépségeit. Ennek a hatalmas utnak nagyrészt gyalog teszik meg a fiuk.

Ennek a mozgalmas cserkészetnek főirányítója, a találékonyágban és agilitásban utolérhetetlen csapatparancsnok, Palumbo Béla, aki fáradságtalanul készítette egész éven át az élményekben gazdag táborok útját. Neki köszönhető, hogy az egyszerű iparos és gazdálkodó fiuk, akiknek ugy egészségi szempontból, mint lelki szépités szempontjából feltétlenül szükségük van a cserkésztáborozásra, a természetbeni élelmiszer hozzájárulásokon kívül pénz nélkül élhetik végig e felejthetetlen táborozásokat.

Rétezer pengő szubvenciót kap az újhelyi színház

Sátoraljaujhely város szinügyi bizottsága ma déli ülésén majdnem teljes egészében honorálta a kulturális közszemponktól vezetve Kardoss Géza szinigazgató előterjesztett kéréseit. Kimondotta, hogy jövőre a szini szezon június 1-én kezdődik és 1 hónapig tart. Javasolja a bizottság, hogy a polgármester az 1935. évi költségvetésben terjesszen a képviselőtestület elé a Kardoss társulat részére 2000 P szubvenciót. Javasolja a bizottság az újhelyi bizottságnak a villanydíjak elengedését is.

Gsincsilla

fajnyulak jutányos áron beszerezhető Barabás Pál telekkönyvvezetőnél Sárospatakon

HIREK

— **Szabadságon a pénzügyigazgató.** Glósz Lajos miniszteri tanácsos, pénzügyigazgató hat hetes nyári szabadságát július 17-én megkezdte.

— **Névmagyarosítások.** A belügyminiszter rendeleteivel Dr. Bercsik Marcel sátoraljaujhelyi pénzügyi fogalmazó *Kisszebeni*, Riczkó Dezső sátoraljaujhelyi pénzügyi vigyázó *Reményi*, Marják Pál tokaji csendőrmester *Marjai*, Hitró József sátoraljaujhelyi Máv altiszt *Homokos*, Hornyák József sátoraljaujhelyi Máv altiszt *Hercegfői*, Stólar István sátoraljaujhelyi járási erdőőr *Szerdahelyi*, Plágh Károly sárospataki csendőrtörzsmester *Pallai* vezetéknevén használatára kapott engedélyt.

— **Weekend jegyeket kapott Tokaj.** A kereskedelemügyi miniszter legutóbb úgy intézkedett, hogy a Máv igazgatósága a Miskolc—tokaji, illetve Tokaj—miskolci viszonylatban hétféle menetéri jegyeket léptessen életbe. Ezzel az intézkedéssel a tokajiak egyik régi kívánsága teljesült.

— **Sárospataki cserkészfranciaországban.** Gróf Hoyos János, dr. gróf Hoyos Viktor sárospataki főszolgabíró fia, aki a múlt évben a világdzsemborin mint tolmács működött, francia barátai meghívására a nyár folyamán több francia cserkész táborozáson vesz részt. Gróf Hoyos János jelenleg a Mont Blanc melletti Chamonix városban táborozik a francia cserkészekkel. A fiatal gróf meghívása annak bizonyossága, hogy a magyar cserkészeket francia földön is szeretettel fogadják.

— **A Tanítótestület Zempléni Körének új elnöke.** Az Állami Tanítók és Óvónők Országos Egyesülete Zempléni Körének elnöke, Karabélyos Ede volt sátoraljaujhelyi állami elemi iskolai igazgató-tanító lemondott. A Zempléni Kör új elnöke Rozsonday István sárospataki állami elemi iskolai igazgató s ezzel egyidejűleg a Kör székhelye Sátoraljaujhely helyett Sárospatak lett.

— **A Gör. Kat. Nőegylet műsoros kirándulása.** A sátoraljaujhelyi Gör. Kat. Nőegylet július 22-én, vasárnap d. u. 4 órai kezdettel szabadtéri előadással egybekötött kirándulást rendez a Torzváson. A nagy érdeklődéssel várt nyári mulatság kedvezőtlen idő esetén d. u. 6 órakor az Ipartestület kerthelyiségében lesz megtartva. Ételekről, italokról, fuvós- és cigányzenéről gondoskodás történt. Belépő díj nincs, műsormegváltás kötelező. A műsor ára 60 fillér. A n. é. közönség szíves támogatását kéri a rendezőség.

— **Céllövőverseny Szerencsen.** A Szerencsi Polgári Lovászegyesület augusztus 5-én reggel 9 órai kezdettel saját lövőterén járási bajnoki és vendég céllövőversenyt rendez. Nevezési határidő augusztus 2. Nevezési díj számonként és személyenként 1 P. Csapatnevezés 5 P.

A megvadult bika felöklelte a tiszakarádi gulyást

Bordatöréssel az ujhelyi kórházba szállították Szegedi Józsefet

Majdnem halálosvégű kalandban volt részük a napokban Szegedi József és Kazuk Mihály tiszakarádi lakosoknak.

Szegedi József a hercegfői gazdaság tiszakarádi legelőjén Kazuk társaságában a gulyát őrizte. A gulya egyik bikája valamitől hirtelen megvadult és a két gyanútlanul beszélgető embernek rontott. Szegedi Józsefnek már nem volt ideje a feldü-

hódott állat elől elmenekülni, mire a bika felöklelte a szerencsétlen embert és keresztül gázolt rajta.

A súlyosan sérült gulyást dr. NyerGES Gábor községi orvos részesítette első segélyben.

Az orvosi vizsgálat szerint Szegedi bordatörést és több nagyobb zúzódást szenvedett. A szerencsétlenül járt embert az ujhelyi közpórházba szállították.

— **A „virágos” mérnök bucsuztatása.** A Máv sátoraljaujhelyi osztálymérnöksége a napokban családi jellegű összejövetelen bucsuztatta az osztálymérnökség Hatvanba áthelyezett szakaszmérnökét, Jávi Ferenc okleveles mérnököt és ugyanekkor üdvözölte a Budapestről hasonló minőségben Sátoraljaujhelyre helyezett Pásztor István szakaszmérnököt. A meleg hangú szeretetteljes bucsubeszédet Varsányi (Weiler) Ferenc helyettes osztálymérnök mondta, az irodaszemélyzet nevében Koleszár Cyrill, a Felsőszolca—sátoraljaujhelyi vasutvonal személyzete nevében Bácskai (Badics) Kálmán vezettek őszinte bucsut a kartársai és a vasutas társadalom körében nagy szeretetnek örvendő Jávirotól s egyben üdvözölték utódát. Jávi Ferenc mérnök megható hangon mondott köszönetet a kartársi szeretet spontán megnyilvánulásáért.

— **Elveszett július 18-án délben** háromnegyed 1 és 1 óra között Sátoraljaujhelyben a Kossuth Lajos utcán egy krémborítékú levél. Megtalálóját, vagy nyomravezetőjét adja le szerkesztőségünkben, ahol nagyobb pénzjutalomban részesül.

— **Baleset az országúton.** Hódy Dezső szikszói gépész a napokban cséplőgépet húzatott Szerencsről Szikszóra. Időközben egy teherautó haladt el a cséplőgép mellett, amely a hibás előzés következtében a cséplőgép elé fogott egyik lovat elütötte. Megállapították, hogy az autót a sárospataki Gőzmalom tu képezi. A vizsgálat megindult.

— **Munkásszerencsétlenség.** Molnár Miklós vámosujfalui lakos, napszámot, aki a tolcsvai uradalmi fakitermelő cég telepén a kovácsműhelyben dolgozott, súlyos baleset érte. Munkaközben egy vasszilánk Molnár arcába pattant s alsóálcapsának ütőerét elvágta. A sérült munkást első segélynyújtás után az ujhelyi Erzsébet közpórházba szállították.

— **Ingyenes fényképutalványunkat** e héten Szerdahelyi István sárospataki előfizetőnk nyerte, kinek a Szepessy foto-szalón 2 drb. fényképet teljesen díjtalanul kiszolgáltattak. Az utalvány hétfőn d. e. kiadóhivatalunkban átvehető.

— **Besurranó tolvajlás Sárospatakon.** Dr. Gavallér László sárospataki járásbíró joggyakornok feljelentést tett a csendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki lakásáról az egyik ablakpárkányon elhelyezett női ridikülből egy 38 pengőt tartalmazó pénztárcát és egy pár briliánskőves arany fülbevalót elloptott. A nyomozás folyik.

— **Magyar gumiabroncsokkal kell felszerelni a teherautókat.** A belügyminiszter még 1929-ben elrendelte, hogy az összes teherautók idegengyártmányú tömör-gumi abroncsait 1934. júliusáig magyar gyártmányú gumikkal kell felcserélni. Az átcserelelési határidő szerdán járt le, mire a csendőrség az összes utvonalon ellenőrző szolgálatot tartott annak megállapítására, hogy a teherautótulajdonosok eleget tettek-e a miniszteri rendeletnek. A rendeletet megszegők ellen eljárás indul.

— **Tisztátlan mítesszeres és zsiros arcbőrnél** az ártalmas anyagokat tartalmazó puderek helyett használjon Sulfamyl kénpuvert, éjjelre Sulfamyl krémet.

— **Felvétel pincemesteri szakiskolába.** A m. kir. Földművelésügyi Minisztérium a budafoki m. kir. pincemesteri szakiskolába, valamint a hazai m. kir. szőlészeti és borászati szakiskolákban való felvételre pályázatot hirdet. A pályázat határideje 1934. év augusztus 15. A pályázati feltételek a sátoraljaujhelyi állami Közpince Kezelőségénél bármikor megtekinthetők.

A Csokonai Színház jövő heti műsora:

Július 26-án csütörtökön „Kék Duna.”
Július 27-én pénteken „Szegény Mavrier.”

Július 28-án szombaton „Kék Duna.”
Július 29-én vasárnap „Kék Duna.”
Július 30-án hétfőn „Obsitos.” (Sajtonap, 50% os eng.)
Július 31-én kedden „Szabad a csók.”

Délutáni előadások:

Július 25-én szerdán d. u. fél 5-kor „Iglói diákok.”

Július 26-án csütörtökön du. „Gésák.”
Július 28-án szombaton d. u. „Sárga lilium.”

Július 29-én vasárnap d. u. „Csipetke.”

FALU RÁDIÓJA

Legújabb!

Most jelent meg! Legmodernebb „PERFECT” 3 lámpás telepes, beépített hangszóróval, kiírt és átvilágított névskálával, savszűrős, szelektív 200—2000 mtr.-ig. Díjtalan szakfelvilágosítás és bemutatás.

Dr. Klein Zoltán

okl. elektromérnök szaküzletében
Sátoraljaujhely Városi Ház.

A sátoraljaujhelyi kir. járásbíró hatóság mint tkvi hatóságtól.

Tk. 2305/1934. szám.

Árverési hirdetmény kivonat.

Megyei Általános Bank Rt. sátoraljaujhelyi bej. cég végrehajtónak Veres József és Pásztor János páncini lakos végrehajtást szenvedők ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 34 P tőkekövetelés és járuléki behajtása végett:

a sátoraljaujhelyi kir. járásbíró területén levő, Páncin községben fekvő és a páncini 316. sz. tkvi betétben A. I. 1., 2. sorsz., 427. és 428. hrszám alatt felvett Veres József (nős Fábíán Máriával) nevében álló ingatlanra 129 P kikiáltási árban, továbbá a páncini 317. sz. tkvi betétben A. I. 1—6. sorsz., 429., 430., 1431., 1432., 1451. és 1452. hrszám alatt felvett Veres József nevében álló $\frac{2}{3}$ ad rész illetőségre 951 P kikiáltási árban, — végül a páncini 514. számú telekkönyvi betétben A. I. 1. sorszám, 1470/8. hrszám alatt felvett Pásztor János nevében álló $\frac{1}{2}$ -ed rész illetőségre 299 P kikiáltási árban elrendelte.

A tkvi hatóság az árverésnek Páncin községében leendő megtartására **1934. évi augusztus hó 6. (hat) napjának d. e. 9 óráját** tűzi ki.

Az árverés alá eső ingatlanokat a kikiáltási ár $\frac{2}{3}$ -ánál alacsonyabb áron eladni nem lehet. (1881. XLI. tc. 26. §.)

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzzel a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881. LX tc. 42. §-ában meghatározott arányammal számitott óvadékképes érték-papírosban a kiküldöttnél letenni, vagy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni. (1881. LX tc. 147., 150., 170. §§. 1908. XLI. tc. 21. §.)

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni.

Sátoraljaujhely, 1934. április hó 3. napján. **Dr. Ilykovits sk. kir. tvsz. bíró.**

A kiadmány hitelül:

Hazay

telekkönyvvezető.

A „ZEMPLEN” az Ön lapja

Amatőr fényképfelvételei 4—6 óra alatt

legszebben és leggyorsabban készíti

SZABÓ PÁL fotólaboratóriuma!

Nagyításokat 1—2 óra alatt készít! Márkás és olcsó fényképezőgépet

(felár nélkül) részletfizetésre!

Egy ré
a mai sz

A százéves
suth Kaszinó
rá egy 23 ol
melyet még a
előtt irt egy
csényi János,
ben Tokajon
6-án. Elbámu
bölcességén
nemes báró,
felében félt
kedő veszélye
eszméit e m
nyok a kom
mánus ellens
Aktuálisá
tetését az a
amelyet a ma
az imént tá
mán és ame
erősödését é
biztosítani v
tárgya volt
dítás, a né
lasztás utjár
a hitbizomá
nemzet ga
felhasználás
elvi eldöntés
közeli megv

A belga
a Lipótrend
ki. Kir. Tan
bölcészeti
tanult az 1
udvari kam
ságos udva
hogy a D
család, mel
alatt volt
vész után
hol nevét
oltani ném
Szerzőnk a
hires mine
főorvosa v
Ferenc Jul
ben birtok
Dercsényib
tatta vissza
Es ez az
látott zem
is földbirto
és könyvé
természete
viszonyok
nem egy
mot adott
Magyarors
jai most i
kormányk

Hogy
említsek
müből, m
dávédelm
Ugyanis
tesítését
mosabb
kább van
letére és
rend oly
állandó r
kuló kist
családfő
don meg
család r
mellett f
saját jav
zetnek h
rodása a
támogatá
felsőbb
lévő föld
által ke
„Egyke”
séges, ”

regi zempléni főúr százéves könyve mai szociális problémákról

Irta: Dr. Székely Albert Sátoraljauhely

A százéves Zempléni főúr könyvtárában akadtam egy 23 oldalas régi könyvecskére, melyet még az 1848. évi forradalom előtt írt egy magyar főúr, báró Dercsényi János, aki Zempléni főúr Tokajon született 1802 októberében. Elbámultam azon az okosságon, hogy a költészet, előrelátáson, hogy a nemes báró, már a múlt század első felében félt a kommunizmus növekedésétől és lefektette ragyogó jövőjéről és lefektette ragyogó jövőjéről és lefektette ragyogó jövőjéről (Pest 1846.)

Aktuálisá teszi e mű rövid ismeretét az a hatalmas munkaanyag, amelyet a magas minisztertanács csak az imént tárgyalt meg Pannonhalmasán és amely a magyar nemzet megőrzését és fejlődését hosszú időkre biztosítani van hivatva, melynek fő tárgya volt a népszaporodás előmozdítása, a népképviselőnek titkos választás utján leendő regenerálása és a hitbizományoknak az egész magyar nemzet gazdasági érdekében levő felhasználása nagy kérdéseinek az elvi eldöntése és törvény utján leendő közeli megvalósítása.

A belga király a szerzőt e művéért a Lipótrend lovagkeresztjével tüntette ki. Kir. Tanácsos államtudományi és bölcsészeti író volt, Sárospatakon tanult az 1830-as években Bécsben udvari kamarai titkár, később valószínű udvari tanácsos lett. Érdekes, hogy a Dercsényi ősrégi magyar család, mely már 1072-ben Fejér név alatt volt ismeretes és a mohácsi vész után a Szepességre menekült, hol nevét „Weiss“-ra változtatta az ottani németek szokásához képest. Szerzőnk apja báró Dercsényi János híres mineralógus, Zempléni főúr főúr Ferenc Julia nevű nővére volt. 1792-ben birtokot nyert királyi adományul Dercsényben és e helységről változtatta vissza magyarrá nevét a család. És ez az európai műveltségű világot látott zempléni arisztokrata, aki maga is földbirtokos volt és akinek nevét és könyvét ma már nem is ismerik, természetesen a változott idők és viszonyok tekintetbevételével majdnem egy évszázadra menő programot adott az eljövendő szabad nagy Magyarországnak, melynek főbb pontjai most is foglalkoztatják a magas kormányköröket.

Hogy csak egyes szemelvényeket említsék a majdnem száz esztendősből, már kezdeményezi a kisgazdavidelmet, persze más név alatt. Ugyanis egy birtokos paraszttrend létesítését kívánja „mert ez a legszámosabb néposztály, melynek leginkább van szüksége a kormány vezérlésére és oltalmára és az a paraszttrend oly karba helyeztessék, mely állandó magvát képezze“ egy kialakuló kisbirtokos osztálynak, hogy a családfele és hozzátartozói emberi módon megélhessenek. Minden parasztcsalád mérsékelt és szorgalom mellett földhöz juthasson, nemcsak saját javára, hanem az egész nemzetnek hasznára és a népek szaporodása arányában és céljából folyton támogatásban részesüljön, hogy a felsőbb és közép osztály kezeiben lévő földbirtokosok élénkebb adás-vevés által kezükbe juthasson“. Ime az „Egyke“ megelőzése! Fontos és szükséges, „hogy minden gyermek irás,

olvasás és számolásban részesüljön és az amugy is a földhöz ragaszkodó magyar parasztnak ne kelljen a nagyvárosok gyáraiba menni napibéért dolgozni, mikor okossága, szakértelme, páratlan szorgalma és hivatása megdolgozni a földeket és abból megélni“.

Mindezek előmozdítására kívánja már akkor azt, amin a mi kormányunk most dolgozik „a fekvő birtokban lévő nemesi hitbizományok pénzügyi hitbizományokká való átváltoztatását“, hogy mentül több parasztnép juthasson szorgalmasan megdolgozható földhöz. Ime mennyire

igaza van a magas kormány, ha a nagy hitbizományok igazságos felosztásával foglalkozik a mai Csonkamagyarország szomorú helyzetében, amikor az eszme felmerülésének szüksége már 100 évvel ezelőtt is felmerült. Böven és alaposan foglalkozik ez a magyar főúr azzal „hogy lehet a népesség helyes elosztását kezelni.“ — „Közgazdaság — eleségek — inség esetére gondoskodni“. Amiről a mai inséges időkben az egész világ beszél. „Gyármunkások és mesterlegények a kormány különös oltalma alá helyezése“. „Annak szüksége és módja, hogy a kormány különös oltalma alá vegye a népet, tűz, vízarádás, marhavész és jégcsapások ellen“. „A népoktatás és népgazdaság humanitási rendszeréről“. „Annak szükségéről, hogy minden gyermek, bármely felekezethez tartozik, vallási oktatást kapjon“ — „Annak szüksége és módja, hogy más

közhasznú ismeretek az egész népre kiterjesztessenek“. „Annak szüksége és módja, hogy minden népfajok és néposztályok, melyek a Statushoz tartoznak, egymásiránti figyelemre és megbecsülésre oktassanak.“ „Az országos törvényhozásban, mely neme a nép képviselőinek az, amely a népet valósággal kielégíti“ Az igazságos adózárról azt mondja, „hogy egy elrendezett országban adóügyekben, minden jószándékú kormány az egyik néposztálynak a másik rovására kegyeltesését elkerülni igyekszik, s ha már valamely ilyen kedvezésnek helyt adni kénytelen, abban inkább az alsóbb néposztályokat, mintsem a felsőbb — vagy közép-rendűket tegye részesekké.“

Ezek mind csak rövid, tömören összefoglalt u. n. „Schlagwortok“, melyekkel a nemes főúr, mely alapossággal foglalkozik, következő mélyen meghatározó szavakkal fejezi be művét:

„A nép mostani körülményei és helyzete láttára kötelességünkben áll, hogy az arisztokráciai rendszerbe demokratiai szellemet folyassunk bele. A hazaszeretet jóléte a külön érdek fölött elsőbbséggel birjon. Azért tehát főleg a nemzeti arisztokrácia tagjait szólítom fel, hogy a külön érdekekre való tekinteten felül emlékedve hódoljanak az előhaladó kor-szellemnek!“

Hogy mennyire szívén viselte ez a magas állami hivatalt viselő zempléni főúr eszméinek diadalrajutását és a magyar nép jövő boldogulását, kérelmet intéz a csak nemrég megalakult „Magyar Tudós Társasághoz“, hogy az utak, csatornák és más közhasznú dolgokra nézve előrehaladassunk, amelyre a közóhajnak oly sürgős (1840-es években) szüksége van és „Magyarország sajtósági viszonyai mellett, nem volna-e lehetséges oly törvényt kidolgozni, melynél fogva a fennálló hitbizományi jószágok birtokosait kiélegethetnék pénzügyi tőkére átváltoztatván, ezen tőkék lassankint t. i. az átváltoztatás előhaladása szerint az országos pénztárba folynának be, mely viszont a hitbizományosok birtokosainak és ezek örökösének a kamatok fizetését biztosítaná és mindenkor a legpontosabban teljesítené. Ha egy ilyen az illető feleket, kiket reménytelőleg a hazafiság érzelme is lelkesítend, kiélegető törvényt kidolgozni sikerül, már akkor kérdem: hogy a magyarországi számos hitbizományokra tekintve, hol az oly sok s többnyire nagyobb hitbizományok közt egy, melyet atyám Bereg vármegyében hagyott maga után, engem is érdekel, mennyire volna szüksége az országos pénztárnak a fönt említett országos javításokra?“ És ez a tudós hazáját és nemzetét szívén viselő hitbizományi örökös, örömet ajánl fel a magyar tudós társaságnak „saját erszényéből“ a tudós társaság által meghatározandó összeget jutalmul annak, aki egy ilyen teljes törvényjavaslatot dolgozza ki. Hogy a tudós társaság, vagyis a mai „Tudományos Akadémia“ elfogadta-e ezt a jutalomdíjat és teljesítette-e a kérelmet, azt nem tudom. Azt sem tudom, hogy a nemes főúr eme munkája megvan-e az Akadémia, vagy a muzeumi könyvtárban, mert őszinte szívből ajánlanám, hogy az ezen könyvecskében lefektetett eszmékkel és gondolatokkal foglalkozó kormánykörök és magasrangú államférfiak e könyvecskét áttanulmányozzák, mert szent meggyőződése, hogy ha az abban kifejtett gondolatok 100 évvel ezelőtt érvényesültek volna, nem lett volna nálunk sem a múltban kommunizmus, s Isten segítségével a jövőben sem lesz!

E Z E R É V

Irta: POLÁNYI LAJOS

*Hajdanában, réges-régen,
Messze, a keleti égen
Fellángolt egy üstökös
És amerre utja szállott,
Leigázta a világot,
Mellyel összeütközött.*

*Elbolyongott erre, arra,
Utján szélvészé ként kavarva
Gyengekaru népeket.
Hegyek, völgyek, rónák, falvak
Rettegték a magyar kardot
S az ijjas vilézeket!*

*Duló utján itt vert sátrat,
Itt emelt Istennek házat
Duna-Tisza szép ölen.
Ezer évig ezer vésszel,
Vagy ésszel, vagy kelevézzel
Megőrizte könnyedén.*

*Amde jött a szörnyű végzet:
Gyáva népek, gyászvitézek
Elorozták fegyverét.
Elrabolták völgyét, bércét,
Bérceinek fáját, ércét
Elprédálták szerteszét!*

*De majd egyszer üt az óra!
És a szörnyű éjszakára
Földérül a virradat.
Fölragyog a béke napja
És fényével elriasztja
A sötét, bus árnyakat!*

*És a fényes napsütésben
Ott állunk majd kéz — a kézben
Mindenki, ki összetart
S zengve száll a hála-ének,
Föl a kéklő tiszta égnek:
— Isten áldd meg a magyart!*

S Z I N H Á Z

A közönség változatlanul meleg ünnepléssel és tüntető szeretettel kíséri Kardoss Géza társulatának ujhelyi működését. A vezető szerepekben fővárosi nivóju játékok kap a közönség, s félő gonddal kérdi, sikerül-e Kardoss igazgató társulatának ujhelyi szereplését a jövőben is biztosítani. Sajnos, a színház látogatottsága nem nyújt kellő anyagi fedezetet a nagy és művészi társulat működésének biztosítására, s bár e téren is okkal javulást várunk, a hivatalos várostól a direktió részéről kért támogatás megadása nélkül nem látunk lehetőséget a Csokonay Színház állandó szereplésére.

Hétfőn az „Áprilisi völgy“ filmoperettnek hirdett zenés darab élvezetes előadásban, s forgó színpad hiánya dacára is jól gördül, film-szerűen pergő jelenetekben került a közönség elé. Elsősorban vitéz Jakabffy rendezését kell kiemelnünk. Hajnal Margit énekben és játékban teljes értékű alakítást nyújtott. Eöry Klári megvesztegető bájosságával és temperamentumos táncaival sok megérdemelt tapsot aratott. dr. Varga Péter szerepében Solyom Győző szép hangjával és játékaival, Szokoly Gyula jól megjátszott szerepében, Bihari Nándor nagyszerű humorával ismét nagy sikert arattak.

A boldog békeévek egyik legszebb muzsikájú operettje a „Gésák“ élvezetes estét szerzett a kis számú köz-

zönségnek. Sidney Jones fülbemásozó melódiai nagyszerűen érvényesültek a Jatzkó Rezső karnagy által mestersen vezényelt kitűnő zenekar előadásában. Hajnal Margit gyönyörű hangja Mimosza, Nóthy Margit nagyon bályos Rolly-Polly volt. A francia leány szerepében Eöry Klári pompás táncával sok tapsot érdemelt a közönségtől. Solyom férfias kapitánya, Bihari ellenállhatatlan teaház tulajdonosa, Kormos Imári márkija teljes értékű szereplői voltak a szép előadásnak.

Csekély számú közönséget vonzott Indig Ottó vigjátéka, a csütörtökön bemutatott „Ember a hid alatt.“ Nagyszerű együttes játéka tette élvezetessé a különben nem nagy értékű darabot. Dr. Soltész professzor szerepében Thuróczy Gyula mely és meleg tónusu alakítása komoly és szép színészi munka volt. Felejthetetlen élmény Halassy Mariska játéka is. A nagyon tehetséges Bende László az orvos szerepében ismét művészi legjavát adta. Finom és törekenyen szép volt Jatzkó Cia, már megszokott kiváló volt Apor Klári játéka, Bihari kis szerepében is nagy tudott lenni. Kormos ezuttal is kitűnő volt megrázó erejű csavargó szerepében.

Képviselőt keresünk

Sátoraljauhely és környékére.
Urion pótkávégyár Budapest,
Soroksári-ut 130. 156/29

SPORT

A Hegyaljai Hét tenniszeredményei

A Hegyaljai Hét folyamán Sátoraljaujhelyben lezajlott nemzetközi tenniszversenyek részletes eredményeit mult számunkban helyszüke miatt nem közölhattük s így azokat teljes részletességgel most adjuk közre.

Férfi egyes: 1. Bánó (BBTE), 2. Drjetomszky Gy. (MAC), 3. Straub E. Pető (BEAC).

Női egyes: 1. Dr. Schréderné (BLKE), 2. Vargáné (BSE), 3. Okolicsányiné (MAC), Demkó Eszter (BSE).

Férfi páros: 1. Bánó-Radicke (BBTE), 2. Drjetomszky testvérek (MAC), 3. Straub pár (BEAC), Pető-

Majoros (MTK).

Vegyes páros: 1. Dr. Schréderné (BLKE)—Straub E. (BEAC), 2. Pető (MAC)—Okolicsányiné (MAC), 3. Radicke (BBTE)—Ricserné, Bánó (BBTE) Demkó Eszter (BSE).

A vidéki tenniszverseny döntő eredményei:

Férfi egyes: 1. Romek (Vác), 2. Brenner (Kisvárdai), 3. Földes (Sac), Némedi (Debreceni EAC).

Női egyes: 1. Báró Perényi Katalin (Kisvárdai UE), 2. Molnárné (Ungvár), 3. Kubinyi Matyi (Kisvárdai), Boross Ágnes (UAC).

Rádiót

és mindennemű villamos cikket
legelőnyösebben
szakértőnél vegyen!

Dr. Klein Zoltán

okl. elektromérnök
SZAKÜZLETE
Városi Ház

MŰVÉSZI KÉPEK
nagyon olcsó áron
SZEPÉSSY

fényképész műtermében
SÁTORALJAUJHELY
Petőfi-ucca 14. szám.
Amatőrfelvételeket olcsón és
szakszerűen azonnal kidolgozok
Kezdőknek szaktanács
(A volt Szipai műteremben készült
felvételek utánrendelhetők.)

A „Zemplén”
a vármegye legjobb és leg-
elterjedtebb lapja.

MEGHIVÓ.

A Zemplén Könyvnyomda és
Lapkiadó R. T. részvényesei 1934.
évi augusztus hó 4-én déli 12 órakor
a vármegye-háza alispáni kistermében
tartandó

évi rendes közgyűlésre

tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Jegyzőkönyvvezető és jegyzőkönyv-hitelesítők kijelölése.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése a lefolyt üzletéről.
3. Az évi mérleg és zárszámadások előterjesztése és a nyereség felosztása iránti határozathozatal.
4. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
5. Az igazgatóság újra választása.
6. Felügyelő-bizottság választása.
7. Esetleges indítványok.

Sátoraljaujhely, 1934. július hó 17.

Az igazgatóság.

A közgyűlésen csak oly részvényes gyakorolhatja szavazati jogát személyesen vagy meghatalmazottja által, aki az alapszabályok 20. §-a értelmében részvényeit 8 nappal a közgyűlés előtt az igazgatóságnál elismervény ellenében letétmenyezi.
A zárszámadások 8 nappal a közgyűlés előtt a vállalat helyiségében kifüggeszteszettek.

„URIBOR“ Tokajhegyaljai Bornagytermelők Szövetkezete Mád.

MEGHIVÓ.

Az „Uribor“ Tokajhegyaljai Bornagytermelők Szövetkezete

1933. évi

rendes közgyűlését

1934. évi július hó 25-én délelőtt 10 órakor Mád on
Máriássy Ödön úr házában tartja meg, amelyre a szövetke-
zeti tagok ezennel tisztelettel meghívotnak.

Mád, 1934. évi július hó 14.

Az igazgatóság.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság 1933. évi jelentése.
2. Az 1933. évi mérleg és zárszámadás bemutatása.
3. Esetleges indítványok.

(Az igen tisztelt tag urak kéretnek személyesen megjelenni, akadályozás esetén pedig képviselő útján, meghatalmazással képviselteséggel magukat.)

157/29

374/1934. vh. sz.

Árverési hirdetmény.

50 pengő tőke, ennek 1931. évi november hó 1. napjától járó 5 százalékos kamata és eddig összesen 18 pengő 90 fillér perköltség erejéig végrehajtást szenvedőnél 1934. évi június hó 18. napján bíróilag le(felül)-foglalt és 2200 pengőre becsült ingóságokra az árverést — azon foglaltatott követelése erejéig is, akik törvényes zálogjogot nyertek — elrendelem, annak Sátoraljaujhelyben

Apponyi-utca 22. szám alatt leendő megtartására 1934. évi július hó 28. napjának d. e. 11 óráját tűzöm ki, amikor a foglalás alatt levő butorokat stb. legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett, de a becsült érték $\frac{2}{3}$ -án alul nem adom el. Ha azonban a végrehajtást szenvedő beleegyezik a lefoglalt ingóságoknak alacsonyabb áron leendő elárverezésébe, a $\frac{2}{3}$ -ad rész figyelmen kívül marad.
Sátoraljaujhely, 1934. július 4.

155/29

Gáll Vilmos

kir. járásbírói végrehajtó.

Zemplén vármegye közigazgatási bizottságától.

Szám: 1070/1934. kb.

Tárgy: A sárospataki határórlaktanya kibővítéséhez szükséges s a sárospataki 349/5., 349/6., 349/7. és 349/10. hrsz. ingatlanok kisajátítása.

Hirdetmény.

A m. kir. kereskedelemügyi miniszter ur 1934. évi május hó 25-én 34.595/V. a.—1934. szám alatti s fenti tárgyban kiadott rendeletével a törvényes kisajátítási eljárást az 1881. évi XLI. tc. 32. és 33. §-ai értelmében elrendelte.

Ennek következtében a kisajátítási terveket és összeírás 1934. évi július hó 21-től augusztus hó 4-ig Sárospatak község község-házánál 15 napi közzemlére kitétetni rendelem s ebből a célból Sárospatak község előjáróságának kiadom.

A kisajátítási eljárás határidejéül 1934. évi augusztus hó 7. napjának reggeli 8 óráját és összejövetele helyül Sárospatak község-házát tűzöm ki s annak foganatosítása céljából dr. Szirmay István vármegyei tiszti főügyész közigazgatási bizottsági tag elnökle alatt: Jerzsák Béla kir. műszaki tanácsos, a sátoraljaujhelyi m. kir. államépítészeti hivatal főnöke, közigazgatási bizottsági tag és Lehoczky Sándor vármegyei törvényhatósági bizottsági tagból álló bizottságot küldök ki. Jegyzőül pedig kirendelem Szerdahelyi Imre vármegyei irodatisztet.

Felhívom a sárospataki járás főszolgabíróját és Sárospatak község előjáróságát, hogy a kitűzött eljáráson szintén jelenjenek meg, amikor is a községi előjáróság a kisajátítási tervek és összeírások közzemlére történt kitételét és nemkülönben a kisajátítási eljárásról kibocsátott hirdetménynek kihirdetését igazoló községi bizonylatot és vétivet a bizottsági elnöknek átadni köteles lesz.

Az érdekelteket figyelmeztetem, hogy a kisajátítási terv és összeírás elleni észrevételeiket az eljárás napjáig Sárospatak község előjáróságánál írásban, vagy az eljárás során szóbelileg adják elő és hogy a bizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemben határoz, ha az érdekeltek közül senki sem jelenne meg.

Ezen hirdetményt a fent idézett törvény 34. §-a értelmében a „Budapesti Közlöny“-ben és a „Zemplén“ című sátoraljaujhelyi hírlapban 3 ízben közzététetni rendelem.

Miről vétiv mellett:

1. dr. Szirmay István vármegyei tiszti főügyész,
2. Jerzsák Béla kir. műszaki tanácsos, bizottsági tagot,
3. Lehoczky Sándor bizottsági tagot,
4. a sárospataki járás főszolgabíróját,
5. Sárospatak község előjáróságát a kisajátítási terv és összeírás 2 példányának kiadásával azzal, hogy a kisajátítási összeírásban megnevezettek vétiv mellett értesitse,
6. m. kir. 7. honvédvegyesdandár parancsnokságot Miskolc,
7. m. kir. kincstári jogügyi igazgatóságot Budapest, V., Klotild-u. 15.,
8. Szerdahelyi Imre vármegyei irodatisztet, bizottsági jegyzőt a többi iratok kiadásával értesitem.

Sátoraljaujhely, 1934. július 14.

Dr. Kozma György sk.
főispán, elnök.

A kiadmányt hitelesítette:
Garanyi János
vm. kiadó.

154/29